

Динамични системи - линейни и нелинейни, IoT

Практикум по приложение на графични програмни среди

Владимир Димитров

Катедра Силова Електроника
Факултет по Електронна Техника и Технологии

10 декември 2018 г.

- 1 Видове динамични системи
 - Символно решаване
 - Числено решаване
- 2 Internet of Things (IoT)
 - IoT - протоколи Сензор - Gateway
 - IoT - Gateway реализация
 - IoT - протоколи Сензор - Gateway
 - IoT - Backend services

Видове динамични системи

Дефиниция

Система за която взаимовръзката между входните и изходни величини се описва чрез функция, зависеща от времето и нейните производни.

Дефиниция

Система за която взаимовръзката между входните и изходни величини се описва чрез функция, зависеща от времето и нейните производни.

- ▶ Методи за описание

Дефиниция

Система за която взаимовръзката между входните и изходни величини се описва чрез функция, зависеща от времето и нейните производни.

- ▶ Методи за описание
 - ▶ Комбинация от алгебрични системи
 - ▶ Диференциално уравнение (непрекъснати), може и комбинация с алгебрични

Дефиниция

Система за която взаимовръзката между входните и изходни величини се описва чрез функция, зависеща от времето и нейните производни.

- ▶ Методи за описание
 - ▶ Комбинация от алгебрични системи
 - ▶ Диференциално уравнение (непрекъснати), може и комбинация с алгебрични
 - ▶ Диференчно уравнение (дискретни)

Дефиниция

Система за която взаимовръзката между входните и изходни величини се описва чрез функция, зависеща от времето и нейните производни.

- ▶ Методи за описание
 - ▶ Комбинация от алгебрични системи
 - ▶ Диференциално уравнение (непрекъснати), може и комбинация с алгебрични
 - ▶ Диференчно уравнение (дискретни)
 - ▶ Комбинация от диференциално и диференчни уравнения - хибридни системи
- ▶ Методи за анализ

Дефиниция

Система за която взаимовръзката между входните и изходни величини се описва чрез функция, зависеща от времето и нейните производни.

- ▶ Методи за описание
 - ▶ Комбинация от алгебрични системи
 - ▶ Диференциално уравнение (непрекъснати), може и комбинация с алгебрични
 - ▶ Диференчно уравнение (дискретни)
 - ▶ Комбинация от диференциално и диференчни уравнения - хибридни системи
- ▶ Методи за анализ
 - ▶ Аналитично - решаване на уравненията със символи

Дефиниция

Система за която взаимовръзката между входните и изходни величини се описва чрез функция, зависеща от времето и нейните производни.

- ▶ Методи за описание
 - ▶ Комбинация от алгебрични системи
 - ▶ Диференциално уравнение (непрекъснати), може и комбинация с алгебрични
 - ▶ Диференчно уравнение (дискретни)
 - ▶ Комбинация от диференциално и диференчни уравнения - хибридни системи
- ▶ Методи за анализ
 - ▶ Аналитично - решаване на уравненията със символи
 - ▶ Числено - решаване за конкретни стойности

	Предимства	Недостатъци
Символно	<ul style="list-style-type: none">▶ Аналитично решение▶ Оценка на влиянието на всеки от параметрите	<ul style="list-style-type: none">▶ Не винаги има решение▶ Може получените изрази да са прекалено сложни
Числено	<ul style="list-style-type: none">▶ Винаги има решение▶ Точността може да бъде настройване до желаната▶ По-лесни	<ul style="list-style-type: none">▶ Определяне на стъпка за решаване▶ Не е подходящо за изводи относно развитието на процесите▶ Трудно за много нелинейни уравнения

Видове динамични системи

Символно решаване

- ▶ Дефиниране на символни променливи чрез `syms x`.

Символни променливи

- ▶ Дефиниране на символни променливи чрез `syms x`.
- ▶ Основни действия
 - ▶ `assume(x,'real')` - улеснява изчисленията

Символни променливи

- ▶ Дефиниране на символни променливи чрез `syms x`.
- ▶ Основни действия
 - ▶ `assume(x,'real')` - улеснява изчисленията
 - ▶ `expand((x-2)*(x-4))` - разлага

Символни променливи

- ▶ Дефиниране на символни променливи чрез `syms x`.
- ▶ Основни действия
 - ▶ `assume(x,'real')` - улеснява изчисленията
 - ▶ `expand((x-2)*(x-4))` - разлага
 - ▶ `factor(x2+2x+1)` - общ множител

Символни променливи

- ▶ Дефиниране на символни променливи чрез `syms x`.
- ▶ Основни действия
 - ▶ `assume(x, 'real')` - улеснява изчисленията
 - ▶ `expand((x-2)*(x-4))` - разлага
 - ▶ `factor(x2+2x+1)` - общ множител
 - ▶ `pretty(x2 + 6)`

Символни променливи

- ▶ Дефиниране на символни променливи чрез `syms x`.
- ▶ Основни действия
 - ▶ `assume(x, 'real')` - улеснява изчисленията
 - ▶ `expand((x-2)*(x-4))` - разлага
 - ▶ `factor(x2+2x+1)` - общ множител
 - ▶ `pretty(x2 + 6)`
 - ▶ `collect(5x*(x+3))` - подрежда по степен

- ▶ Дефиниране на символни променливи чрез `syms x`.
- ▶ Основни действия
 - ▶ `assume(x, 'real')` - улеснява изчисленията
 - ▶ `expand((x-2)*(x-4))` - разлага
 - ▶ `factor(x2+2x+1)` - общ множител
 - ▶ `pretty(x2 + 6)`
 - ▶ `collect(5x*(x+3))` - подрежда по степен
 - ▶ `simplify(cos(x)2 + sin2(x))` - опростява израза използвайки алгебрични правила и единства

- ▶ Дефиниране на символни променливи чрез `syms x`.
- ▶ Основни действия
 - ▶ `assume(x, 'real')` - улеснява изчисленията
 - ▶ `expand((x-2)*(x-4))` - разлага
 - ▶ `factor(x2+2x+1)` - общ множител
 - ▶ `pretty(x2 + 6)`
 - ▶ `collect(5x*(x+3))` - подрежда по степен
 - ▶ `simplify(cos(x)2 + sin2(x))` - опростява израза използвайки алгебрични правила и единства
 - ▶ `subs(x,p,5)` - замества в символната функция x $p=5$. **Много забавя изчислението**

Символни променливи, мерни единици

- ▶ Към всяка символна променлива може да се добави мерна единица, която се дефинира $u = \text{symunit}$.

Символни променливи, мерни единици

- ▶ Към всяка символна променлива може да се добави мерна единица, която се дефинира $u = \text{symunit}$.
- ▶ Символна променлива с мерни единица $d = 5*u.m$

Символни променливи, мерни единици

- ▶ Към всяка символна променлива може да се добави мерна единица, която се дефинира $u = \text{symunit}$.
- ▶ Символна променлива с мерни единица $d = 5*u.m$
- ▶ Основни функции

Символни променливи, мерни единици

- ▶ Към всяка символна променлива може да се добави мерна единица, която се дефинира $u = \text{symunit}$.
- ▶ Символна променлива с мерни единица $d = 5*u.m$
- ▶ Основни функции
 - ▶ `unitConvert(d,u.cm)` - преобразува d в см

Символни променливи, мерни единици

- ▶ Към всяка символна променлива може да се добави мерна единица, която се дефинира $u = \text{symunit}$.
- ▶ Символна променлива с мерни единица $d = 5 * u.m$
- ▶ Основни функции
 - ▶ `unitConvert(d,u.cm)` - преобразува d в см
 - ▶ `c=newUnit('speedOfLight',3e8*u.m/u.s)` - добавяне на нова мерна единица

Символни променливи, мерни единици

- ▶ Към всяка символна променлива може да се добави мерна единица, която се дефинира $u = \text{symunit}$.
- ▶ Символна променлива с мерни единица $d = 5 * u.m$
- ▶ Основни функции
 - ▶ `unitConvert(d,u.cm)` - преобразува d в см
 - ▶ `c = newUnit('speedOfLight',3e8*u.m/u.s)` - добавяне на нова мерна единица
 - ▶ `checkUnits(eqn,'Compatible')` - Сравнява мерните единици от двете страни на уравнение, връща 0, ако са еднакви

Решаване на системи от уравнения

Функция $Y = \text{solve}(\text{eqns}, \text{vars})$, решава уравненията eqns за променливите vars

Пример

Да се реши системата от уравнения $\frac{x}{4} + y - 1 = 0$, $y - 4x + 3 = 0$

$\text{limit}(x, t, z)$ $x=x(t)$ е символна функция, t е независимата променлива, която има гранична стойност z

Пример

Да се намери границата

$$\lim_{a \rightarrow \infty} \frac{2a + b}{3a - 4}$$

Функция $\text{int}(x,t,c,d)$, където $x=x(t)$ е символна функция, t е независимата променлива, c и d са съответно долната и горната граница на интеграла

Пример

Да се реши интеграла $\int_0^1 x \log(1+x) dx$

Символно диференциране

$\text{diff}(x,t,n)$, $x=x(t)$ е символна функция, t е независимата променлива, n е степента на търсената производна

Пример

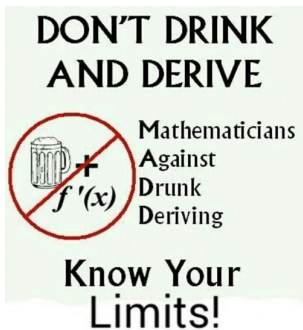
Да се диференцира $\frac{de^{2t}}{dt}$

Символно диференциране

$\text{diff}(x,t,n)$, $x=x(t)$ е символна функция, t е независимата променлива, n е степента на търсената производна

Пример

Да се диференцира $\frac{de^{2t}}{dt}$

Know your limits ⚠

- ▶ Динамични системи от първи ред:

$$\frac{dx}{dt} = f(x)$$

- ▶ Динамични системи от първи ред:

$$\frac{dx}{dt} = f(x)$$

- ▶ Ако $f(x) = Ax$ е линейна функция има аналитично решение

- ▶ Динамични системи от първи ред:

$$\frac{dx}{dt} = f(x)$$

- ▶ Ако $f(x) = Ax$ е линейна функция има аналитично решение
- ▶ Може да се добави независима променлива u и алгебрично уравнение

- ▶ Динамични системи от първи ред:

$$\frac{dx}{dt} = f(x)$$

- ▶ Ако $f(x) = Ax$ е линейна функция има аналитично решение
- ▶ Може да се добави независима променлива u и алгебрично уравнение

$$\frac{dx}{dt} = Ax + Bu$$

$$z = Cx + Du$$

- ▶ Динамични системи от първи ред:

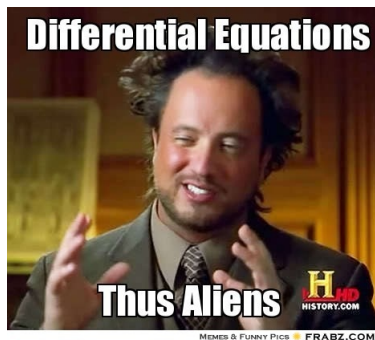
$$\frac{dx}{dt} = f(x)$$

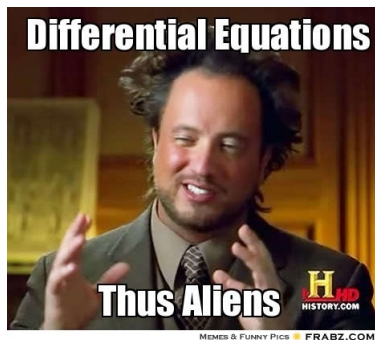
- ▶ Ако $f(x) = Ax$ е линейна функция има аналитично решение
- ▶ Може да се добави независима променлива u и алгебрично уравнение

$$\begin{aligned}\frac{dx}{dt} &= Ax + Bu \\ z &= Cx + Du\end{aligned}$$

- ▶ x се нарича променливи на състоянието и в електрониката обикновено е ток през индуктивност и напрежение на кондензатор

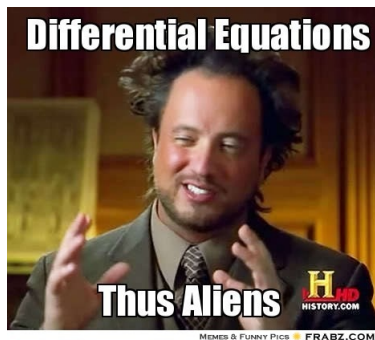
- ▶ Стандартно:

- ▶ Стандартно:

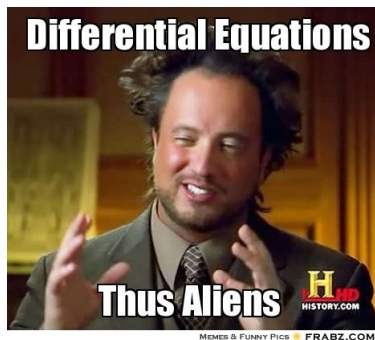
$$y = f\left(x, \frac{dx}{dt}, \frac{d^2x}{dt^2}\right)$$

- ▶ Стандартно:

$$y = f\left(x, \frac{dx}{dt}, \frac{d^2x}{dt^2}\right)$$

- ▶ Matlab го иска като система от уравнения от първи ред, ако е линейно има вида:

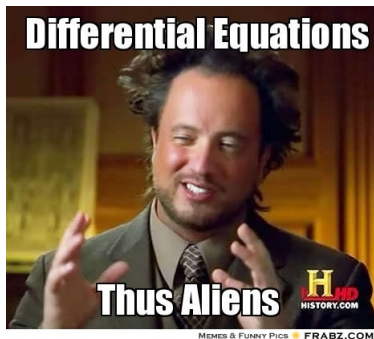

- ▶ Стандартно:

$$y = f\left(x, \frac{dx}{dt}, \frac{d^2x}{dt^2}\right)$$

- ▶ Matlab го иска като система от уравнения от първи ред, ако е линейно има вида:

$$\begin{aligned}\frac{dx}{dt} &= Ax + Bu \\ z &= Cx + Du\end{aligned}$$

- ▶ Стандартно:

$$y = f\left(x, \frac{dx}{dt}, \frac{d^2x}{dt^2}\right)$$

- ▶ Matlab го иска като система от уравнения от първи ред, ако е линейно има вида:

$$\begin{aligned}\frac{dx}{dt} &= Ax + Bu \\ z &= Cx + Du\end{aligned}$$

- ▶ Аналитично решение има за показаната система, както и за линейни системи до четвърти ред

Пример

Да се преобразува в стандартна форма диференциалното уравнение за напрежението на кондензатора на RLC верига при постоянно входно напрежение.

Пример по желание

Да се състави модел в стандартна форма на понижаващ ключов преобразувател. Полупроводниковите елементи да се приемат за идеални, но да се моделира еквивалентното серийно съпротивление на изходния кондензатор.

- ▶ `dsolve(eqn,con)`- решава уравнението `eqn` (може да бъде и матрица ред от уравнения), където `con` е вектор с началните условия

Пример

Да се реши диференциалното уравнение $\frac{dx}{dt} + x = 0$, $x(0)=25$

- ▶ `dsolve(eqn,con)`- решава уравнението eqn (може да бъде и матрица ред от уравнения), където con е вектор с началните условия

Пример

Да се реши диференциалното уравнение $\frac{dx}{dt} + x = 0$, $x(0)=25$

- ▶ Ако това ще ви е основното занимание, обмислете алтернативи като Mathematica и Maple, които са по-добри

Символно решаване за Лапласови преобразувания

`ilaplace(F,s,t)` Лапласовия образ на функцията $f(t)$ е $F(s)$, където s е Лапласовия оператор.

Пример

Да се намери оригинала на Лапласовата функция $F(s) = \frac{1}{s+1}$

Видове динамични системи

Числено решаване

Функции в Matlab за числено диференциране

- ▶ Функция `diff(x,n)`- намира диференциалната разлика от n-та степен на матрицата x

Пример

Да се диференцира $X = [1 \ 1 \ 2 \ 3 \ 5 \ 8 \ 13 \ 21]$ и $y = \sin(x)$ в интервала $[-\pi \ \pi]$ със стъпка $h=0.001$

Функции в Matlab за числено интегриране

- ▶ `q=integral('myFun',a,b)`, myFun е име на функцията, където е записана подинтегралната функция, която ще се интегрира в интервала $[a,b]$.

Функции в Matlab за числено интегриране

- ▶ `q=integral('myFun',a,b)`, `myFun` е име на функцията, където е записана подинтегралната функция, която ще се интегрира в интервала $[a,b]$.
 - ▶ Функцията може да бъде анонимна, например `myFun = @(x)sin((1:5)*x)` или в отделен файл

Функции в Matlab за числено интегриране

- ▶ $q = \text{integral}('myFun', a, b)$, `myFun` е име на функцията, където е записана подинтегралната функция, която ще се интегрира в интервала $[a, b]$.
 - ▶ Функцията може да бъде анонимна, например `myFun = @(x)sin((1:5)*x)` или в отделен файл
- ▶ $Q = \text{trapz}(X, Y)$, намиране на интеграл по метод на Newton-Cotes от 1 ред

Пример

Да се интегрира числено $y = \sin^2 x$ за интервала $x = [0 \ 2\pi]$

- ▶ Общ вид на уравненията

$$\frac{dx}{dt} = f(x, u)$$

- ▶ Общ вид на уравненията

$$\frac{dx}{dt} = f(x, u)$$

- ▶ f е нелинейна функция

- ▶ Общ вид на уравненията

$$\frac{dx}{dt} = f(x, u)$$

- ▶ f е нелинейна функция
- ▶ Ако, уравнението е не е от първи ред, то уравненията са векторни

- ▶ Общ вид на уравненията

$$\frac{dx}{dt} = f(x, u)$$

- ▶ f е нелинейна функция
- ▶ Ако, уравнението е не е от първи ред, то уравненията са векторни
- ▶ Методи за оценка на поведението

- ▶ Общ вид на уравненията

$$\frac{dx}{dt} = f(x, u)$$

- ▶ f е нелинейна функция
- ▶ Ако, уравнението е не е от първи ред, то уравненията са векторни
- ▶ Методи за оценка на поведението
 - ▶ За системи от първи, втори ред и трети ред - фазов портрет

- ▶ Общ вид на уравненията

$$\frac{dx}{dt} = f(x, u)$$

- ▶ f е нелинейна функция
- ▶ Ако, уравнението е не е от първи ред, то уравненията са векторни
- ▶ Методи за оценка на поведението
 - ▶ За системи от първи, втори ред и трети ред - фазов портрет
 - ▶ За всички видове - числено решение

Демонстрация

Да се реши числено нелинейното диференциално уравнение от първи ред:

$$\frac{dx}{dt} = rx \left(1 - \frac{x}{K}\right)$$

За същото уравнение да се начертае фазовият портрет.

Системи до трети ред - фазов портрет

- ▶ Общ вид на система от втори ред

$$\frac{dx_1}{dt} = f_1(x_1, x_2)$$

$$\frac{dx_2}{dt} = f_2(x_1, x_2)$$

Системи до трети ред - фазов портрет

- ▶ Общ вид на система от втори ред

$$\frac{dx_1}{dt} = f_1(x_1, x_2)$$

$$\frac{dx_2}{dt} = f_2(x_1, x_2)$$

- ▶ Фазовият портрет се използва за оценка на поведението, но без конкретно количествено описание на процесите.

Системи до трети ред - фазов портрет

- ▶ Общ вид на система от втори ред

$$\frac{dx_1}{dt} = f_1(x_1, x_2)$$

$$\frac{dx_2}{dt} = f_2(x_1, x_2)$$

- ▶ Фазовият портрет се използва за оценка на поведението, но без конкретно количествено описание на процесите.
- ▶ Векторната диаграма чрез $\text{quiver}(x,y,u,v)$. За масив от точки (x,y) се рисуват вектори, които имат компоненти (u,v) .

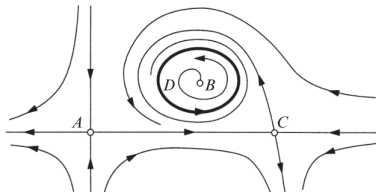
Системи до трети ред - фазов портрет

- ▶ Общ вид на система от втори ред

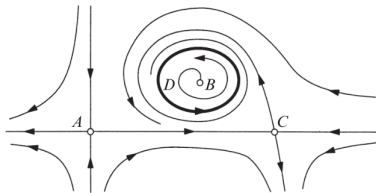
$$\frac{dx_1}{dt} = f_1(x_1, x_2)$$

$$\frac{dx_2}{dt} = f_2(x_1, x_2)$$

- ▶ Фазовият портрет се използва за оценка на поведението, но без конкретно количествено описание на процесите.
- ▶ Векторната диаграма чрез $\text{quiver}(x,y,u,v)$. За масив от точки (x,y) се рисуват вектори, които имат компоненти (u,v) .

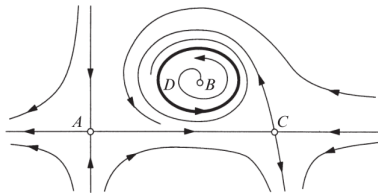

Системи до втори ред - фазов портрет

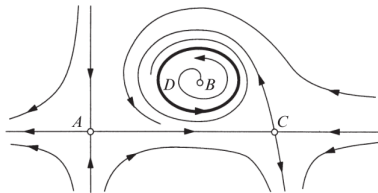
- ▶ Точки A, B, C се наричат фиксирани, решават уравнението $f(x^*) = 0$ - установена стойност

Системи до втори ред - фазов портрет

- ▶ Точки A, B, C се наричат фиксирани, решават уравнението $f(x^*) = 0$ - установена стойност
- ▶ D е затворена орбита - отговарят на периодични решения $x(t + T) = x(t)$

Системи до втори ред - фазов портрет

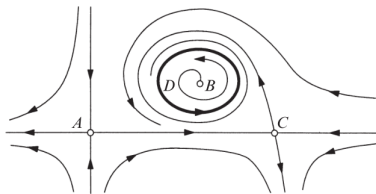

- ▶ Точки A, B, C се наричат фиксирани, решават уравнението $f(x^*) = 0$ - установена стойност
- ▶ D е затворена орбита - отговарят на периодични решения $x(t + T) = x(t)$

Пример

Да се начертае фазовият портрет на нелинейното диференциално уравнение от втори ред $\frac{d\theta^2}{dt^2} + \frac{g}{L}\sin(\theta) = 0$

Системи до втори ред - фазов портрет

- ▶ Точки A, B, C се наричат фиксирани, решават уравнението $f(x^*) = 0$ - установена стойност
- ▶ D е затворена орбита - отговарят на периодични решения $x(t + T) = x(t)$

Пример

Да се начертае фазовият портрет на нелинейното диференциално уравнение от втори ред $\frac{d\theta^2}{dt^2} + \frac{g}{L}\sin(\theta) = 0$

- ▶ Професионален софтуер за фазови диаграми **XPPAUT** или **RPLANE**, повече и на упражнение 5

Задача

Да се състави система описваща динамиката на взаимоотношенията (чувствата) между Ромео и Жулиета. Динамиката да зависи от собствените чувства и тези на другия.

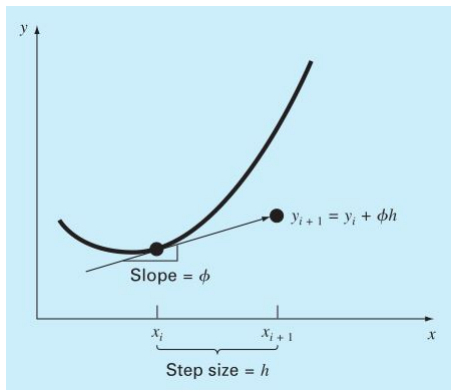
- ▶ Да се състави динамична система в матричен вид, която да описва техните взаимоотношения.
- ▶ Да се добавят коефициенти определящи динамиката на техните взаимоотношения в зависимост от собствените чувства и чувствата на другия (какви варианти съществуват?)
- ▶ Да се начертае фазовият портрет на системата за различни начални условия.

Численото решаване на диференциални уравнения

Дефиниция

Да се реши числено диференциалното уравнение $\frac{dy}{dt} = f(y, t)$

- ▶ Идея: Нова стойност = предишна стойност + наклон * стъпка

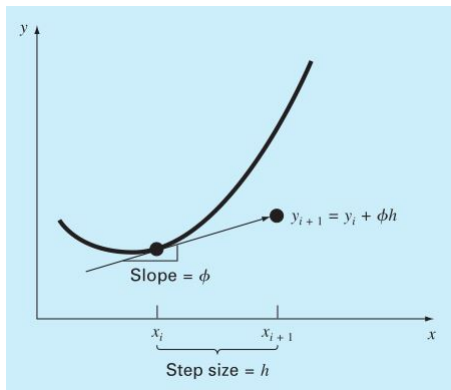

Численото решаване на диференциални уравнения

Дефиниция

Да се реши числено диференциалното уравнение $\frac{dy}{dt} = f(y, t)$

- ▶ Идея: Нова стойност = предишна стойност + наклон * стъпка

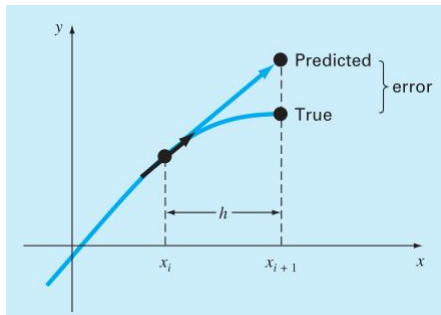
- ▶ Как да намерим наклона ϕ ?

Методи на Runge-Kutta

- ▶ Метод на Ойлер: $\phi = f(y_i, t_i)$

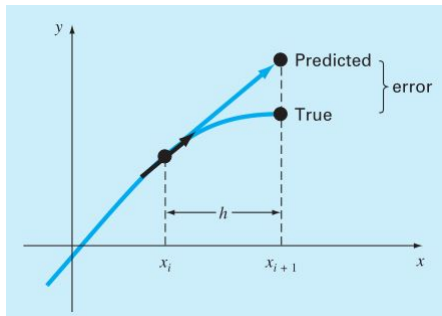
Методи на Runge-Kutta

- ▶ Метод на Ойлер: $\phi = f(y_i, t_i)$

Методи на Runge-Kutta

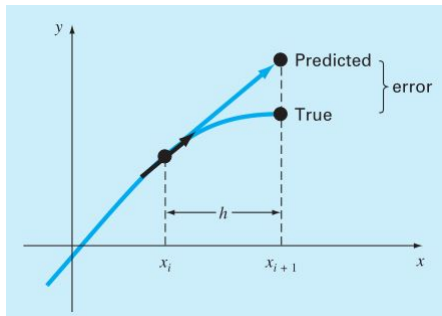
- ▶ Метод на Ойлер: $\phi = f(y_i, t_i)$

- ▶ Решението за всяка стъпка се определя съгласно $y_{i+1} = y_i + f(y_i, t_i) h$

Методи на Runge-Kutta

- ▶ Метод на Ойлер: $\phi = f(y_i, t_i)$

- ▶ Решението за всяка стъпка се определя съгласно $y_{i+1} = y_i + f(y_i, t_i) h$

Пример

Да се напише функция за реализиране на метода на Ойлер и да се изпробва върху диференциалното уравнение $\frac{dy}{dt} = y$

Методи на Runge-Kutta

- ▶ Метод на Heun: На две стъпки:

Методи на Runge-Kutta

- ▶ Метод на Heun: На две стъпки:
 - ▶ Предсказваме с метода на Ойлер $y_p = y_i + f(y_i, t_i) h$

Методи на Runge-Kutta

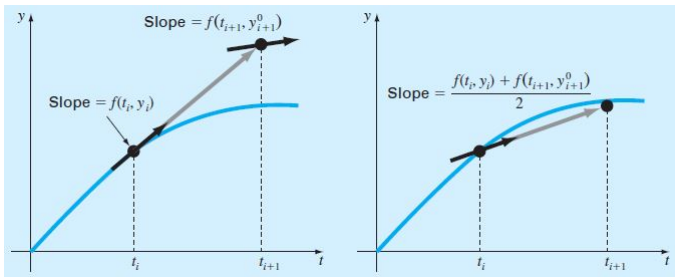
- ▶ Метод на Heun: На две стъпки:

- ▶ Предсказваме с метода на Ойлер $y_p = y_i + f(y_i, t_i) h$

- ▶ Усредняваме двете производни $y_{i+1} = y_i + (f(y_i, t_i) + f(y_p, t_i)) \frac{h}{2}$

Методи на Runge-Kutta

- ▶ Метод на Heun: На две стъпки:
 - ▶ Предсказваме с метода на Ойлер $y_p = y_i + f(y_i, t_i) h$
 - ▶ Усредняваме двете производни $y_{i+1} = y_i + (f(y_i, t_i) + f(y_p, t_i)) \frac{h}{2}$

Пример

Да се допълни написаната функция с метода на Heun

Методи на Runge-Kutta

- ▶ Метод на Runge-Kutta от четвърти ред
 $y_{i+1} = y_i + (k_1 + 2k_2 + 2k_3 + k_4) \frac{h}{6}$:

Методи на Runge-Kutta

- ▶ Метод на Runge-Kutta от четвърти ред
 $y_{i+1} = y_i + (k_1 + 2k_2 + 2k_3 + k_4) \frac{h}{6}$:
 - ▶ $k_1 = f(y_i, t_i)$
 - ▶ $k_2 = f(y_i + \frac{1}{2}k_1h, t_i + \frac{h}{2})$
 - ▶ $k_3 = f(y_i + \frac{1}{2}k_2h, t_i + \frac{h}{2})$
 - ▶ $k_4 = f(y_i + k_3h, t_i + h)$

Методи на Runge-Kutta

- ▶ Метод на Runge-Kutta от четвърти ред
 $y_{i+1} = y_i + (k_1 + 2k_2 + 2k_3 + k_4) \frac{h}{6}$:
 - ▶ $k_1 = f(y_i, t_i)$
 - ▶ $k_2 = f(y_i + \frac{1}{2}k_1h, t_i + \frac{h}{2})$
 - ▶ $k_3 = f(y_i + \frac{1}{2}k_2h, t_i + \frac{h}{2})$
 - ▶ $k_4 = f(y_i + k_3h, t_i + h)$

Пример

Да се допълни написаната функция с метода на РК4. Да се реши диференциалното уравнение $\frac{dy}{dt} = y^2 - y^3$, $y(0) = \delta$, за интервала $[0, \frac{2}{\delta}]$

Методи на Runge-Kutta

- ▶ Метод на Runge-Kutta от четвърти ред $y_{i+1} = y_i + (k_1 + 2k_2 + 2k_3 + k_4) \frac{h}{6}$:
 - ▶ $k_1 = f(y_i, t_i)$
 - ▶ $k_2 = f(y_i + \frac{1}{2}k_1h, t_i + \frac{h}{2})$
 - ▶ $k_3 = f(y_i + \frac{1}{2}k_2h, t_i + \frac{h}{2})$
 - ▶ $k_4 = f(y_i + k_3h, t_i + h)$

Пример

Да се допълни написаната функция с метода на RK4. Да се реши диференциалното уравнение $\frac{dy}{dt} = y^2 - y^3$, $y(0) = \delta$, за интервала $[0, \frac{2}{\delta}]$

- ▶ Диференциални уравнения с различни порядъци на времеконстантите се наричат твърди (stiff).

Методи на Runge-Kutta

- ▶ Метод на Runge-Kutta от четвърти ред $y_{i+1} = y_i + (k_1 + 2k_2 + 2k_3 + k_4) \frac{h}{6}$:
 - ▶ $k_1 = f(y_i, t_i)$
 - ▶ $k_2 = f(y_i + \frac{1}{2}k_1h, t_i + \frac{h}{2})$
 - ▶ $k_3 = f(y_i + \frac{1}{2}k_2h, t_i + \frac{h}{2})$
 - ▶ $k_4 = f(y_i + k_3h, t_i + h)$

Пример

Да се допълни написаната функция с метода на RK4. Да се реши диференциалното уравнение $\frac{dy}{dt} = y^2 - y^3, y(0) = \delta$, за интервала $[0, \frac{2}{\delta}]$

- ▶ Диференциални уравнения с различни порядъци на времеконстантите се наричат твърди (stiff).
- ▶ Необходими са специални методи за числено решаване, които да си адаптират стъпката на интегриране в процеса на работа.

Грешки при числени методи

- ▶ Основни видове грешки:

Грешки при числени методи

- ▶ Основни видове грешки:
 - ▶ От дискретизацията

Грешки при числени методи

- ▶ Основни видове грешки:
 - ▶ От дискретизацията
 - ▶ локално на всяка стъпка

Грешки при числени методи

- ▶ Основни видове грешки:
 - ▶ От дискретизацията
 - ▶ локално на всяка стъпка
 - ▶ глобално в края на изчислението

Грешки при числени методи

- ▶ Основни видове грешки:
 - ▶ От дискретизацията
 - ▶ локално на всяка стъпка
 - ▶ глобално в края на изчислението
 - ▶ От закръгляването при всяко изчисление

Грешки при числени методи

- ▶ Основни видове грешки:
 - ▶ От дискретизацията
 - ▶ локално на всяка стъпка
 - ▶ глобално в края на изчислението
 - ▶ От закръгляването при всяко изчисление
- ▶ Оценка на локална грешка от дискретизация - ред на Тейлър на $y' = f(t, y)$

Грешки при числени методи

- ▶ Основни видове грешки:
 - ▶ От дискретизацията
 - ▶ локално на всяка стъпка
 - ▶ глобално в края на изчислението
 - ▶ От закръгляването при всяко изчисление
- ▶ Оценка на локална грешка от дискретизация - ред на Тейлър на $y' = f(t, y)$

$$y_{i+1} = y_i + y'_i h + \frac{y''_i}{2!} h^2 + \dots + \frac{y^{(n)}_i}{n!} h^n + R_n$$

Грешки при числени методи

- ▶ Основни видове грешки:
 - ▶ От дискретизацията
 - ▶ локално на всяка стъпка
 - ▶ глобално в края на изчислението
 - ▶ От закръгляването при всяко изчисление
- ▶ Оценка на локална грешка от дискретизация - ред на Тейлър на $y' = f(t, y)$

$$y_{i+1} = y_i + y'_i h + \frac{y''_i}{2!} h^2 + \dots + \frac{y_i^{(n)}}{n!} h^n + R_n$$

- ▶ При метода на Ойлер се пренебрегва всичко над първата производна (Runge-Kutta от първи ред). Грешката има вида

$$E_t = \frac{f''(t_i, y_i)}{2!} h^2 + \mathcal{O}(h^3)$$

Функции в Matlab за числено решаване

- ▶ `ode23` - Апроксимация от нисък ред. Използвайте при интегриране за малки интервали или когато точността е по-маловажна от скоростта
- ▶ `ode45` - Най-често използвано.
- ▶ `ode15s` - Когато дифференциалното уравнение има много времеконстанти от различен порядък.
- ▶ `bvp4c` - за решаване на обикновени дифференциални уравнения с гранични условия
- ▶ `dde23` - за решаване на обикновени дифференциални уравнения със закъснение $\frac{dy}{dt} = f(t, y(t), y(t - \tau_1), y(t - \tau_2), \dots)$
- ▶ `pdepe` - за частни дифференциални уравнения

► Общ Синтаксис

```
[t,y]=ode45('myODE',[t0,tf],[a1,a2...,an],options,p1,p2)
```

Функции в Matlab за диференциални уравнения

- ▶ Общ Синтаксис

`[t,y]=ode45('myODE',[t0,tf],[a1,a2...,an],options,p1,p2)`

- ▶ Първият аргумент е име на файл с функцията (или анонимна), която ще взема за аргументи t и y (може допълнително и $p1,p2$) и връща диференциалното уравнение dy/dt .

Функции в Matlab за диференциални уравнения

- ▶ Общ Синтаксис

`[t,y]=ode45('myODE',[t0,tf],[a1,a2...,an],options,p1,p2)`

- ▶ Първият аргумент е име на файл с функцията (или анонимна), която ще взема за аргументи t и y (може допълнително и $p1,p2$) и връща диференциалното уравнение dy/dt .

- ▶ Пример: `function yprime = myODE(t,y,p1,p2, . . .)`

Функции в Matlab за диференциални уравнения

- ▶ Общ Синтаксис

`[t,y]=ode45('myODE',[t0,tf],[a1,a2...,an],options,p1,p2)`

- ▶ Първият аргумент е име на файл с функцията (или анонимна), която ще взема за аргументи t и y (може допълнително и $p1,p2$) и връща диференциалното уравнение dy/dt .

- ▶ Пример: `function yprime = myODE(t,y,p1,p2, . . .)`

- ▶ Вторият аргумент е интервала за който ще се интегрира.

- ▶ Третият аргумент е вектор с началните стойности.

Функции в Matlab за диференциални уравнения

- ▶ Общ Синтаксис

`[t,y]=ode45('myODE',[t0,tf],[a1,a2...,an],options,p1,p2)`

- ▶ Първият аргумент е име на файл с функцията (или анонимна), която ще взема за аргументи t и y (може допълнително и $p1,p2$) и връща диференциалното уравнение dy/dt .

- ▶ Пример: `function yprime = myODE(t,y,p1,p2, . . .)`

- ▶ Вторият аргумент е интервала за който ще се интегрира.

- ▶ Третият аргумент е вектор с началните стойности.

- ▶ Функцията връща вектор t за времената и изчислената стойност y за тях.

- ▶ Краят на решението на диференциалното уравнение може да бъде по време или при настъпване на определено условие - **event**

Допълнителни възможности - options

- ▶ Краят на решението на диференциалното уравнение може да бъде по време или при настъпване на определено условие - **event**
- ▶ За целта е необходима функция, която да го описва **function**
 $[gstop, isterminal, direction] = g(t, y)$

- ▶ Краят на решението на диференциалното уравнение може да бъде по време или при настъпване на определено условие - `event`
- ▶ За целта е необходима функция, която да го описва `function [gstop,isterminal,direction] = g(t,y)`
 - ▶ Условието се случва, когато определен параметър (`gstop`) стигне 0 (условие `isterminal=1`).

- ▶ Краят на решението на диференциалното уравнение може да бъде по време или при настъпване на определено условие - **event**
- ▶ За целта е необходима функция, която да го описва **function** $[gstop, isterminal, direction] = g(t, y)$
 - ▶ Условието се случва, когато определен параметър (**gstop**) стигне 0 (условие **isterminal=1**).
 - ▶ **Direction** определя допълнително дали условието е изпълнено при спадане на функцията (-1), покачване(1) или без значение ([]).

- ▶ Краят на решението на диференциалното уравнение може да бъде по време или при настъпване на определено условие - `event`
- ▶ За целта е необходима функция, която да го описва `function [gstop,isterminal,direction] = g(t,y)`
 - ▶ Условието се случва, когато определен параметър (`gstop`) стигне 0 (условие `isterminal=1`).
 - ▶ `Direction` определя допълнително дали условието е изпълнено при спадане на функцията (-1), покачване(1) или без значение ([]).
- ▶ Тя се подава като опция на метода използван за числено решение `opts = odeset('events',@g)`

- ▶ Краят на решението на диференциалното уравнение може да бъде по време или при настъпване на определено условие - **event**
- ▶ За целта е необходима функция, която да го описва **function [gstop,isterminal,direction] = g(t,y)**
 - ▶ Условието се случва, когато определен параметър (**gstop**) стигне 0 (условие **isterminal=1**).
 - ▶ **Direction** определя допълнително дали условието е изпълнено при спадане на функцията (-1), покачване(1) или без значение ([]).
- ▶ Тя се подава като опция на метода използван за числено решение **opts = odeset('events',@g)**

Пример

Да се намери времето за което диференциалното уравнение $\frac{dy^2}{dt^2} = -1 + y^2$, $y(0) = 1$, $\frac{y(0)}{dt} = 0$ достига нула.

- ▶ Нелинейните диференциални уравнения до втори ред могат да имат затворени цикли или фиксирани точки - упражнение 5

Системи от висок ред

- ▶ Нелинейните диференциални уравнения до втори ред могат да имат затворени цикли или фиксирани точки - упражнение 5
- ▶ Тези от трети ред нагоре - могат да имат много по-впечатляващо поведение, което се нарича хаотично

- ▶ Нелинейните диференциални уравнения до втори ред могат да имат затворени цикли или фиксирани точки - упражнение 5
- ▶ Тези от трети ред нагоре - могат да имат много по-впечатляващо поведение, което се нарича хаотично

Пример

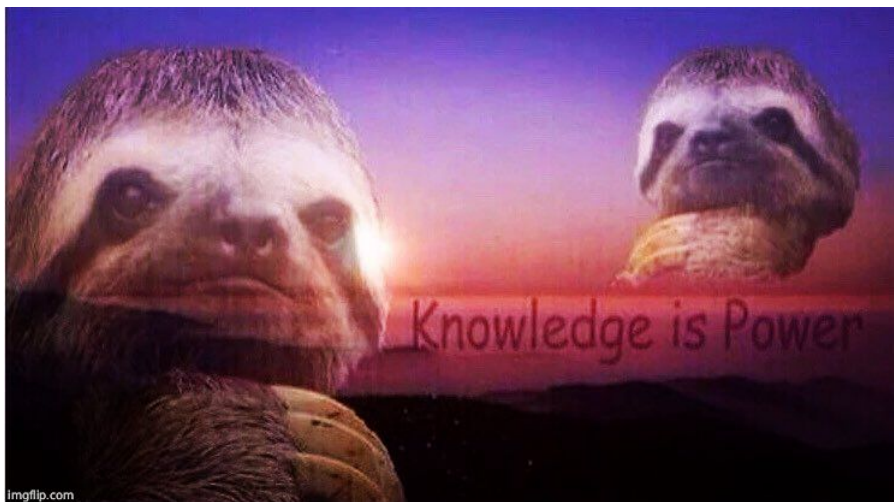
Да се реши Лоренцовата система диференциални уравнения

$$\frac{dx}{dt} = \sigma(y - x)$$

$$\frac{dy}{dt} = rx - y - xz$$

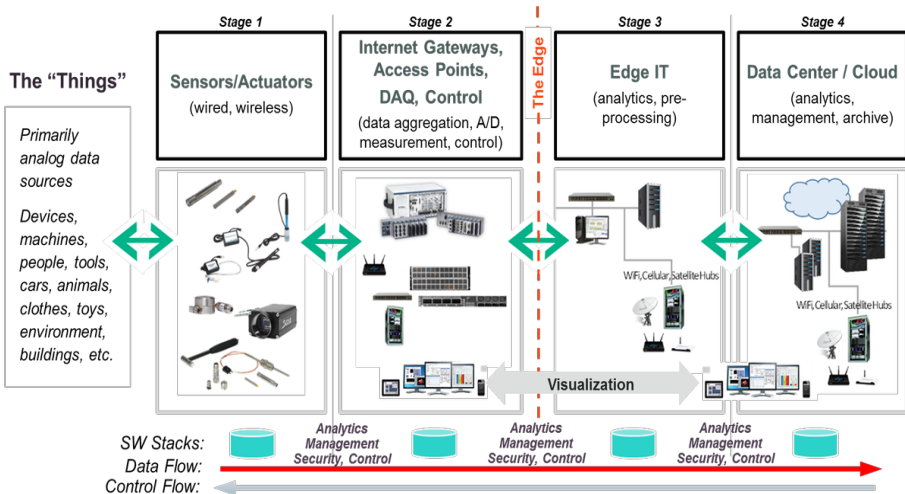
$$\frac{dz}{dt} = xy - bz$$

$$b = \frac{8}{3}, r=10, \sigma = 28$$

Internet of Things (IoT)

Internet of Things - Архитектура

Пет основни компонента за всяка IoT архитектура:

- ▶ Сензорите и актуаторите

Пет основни компонента за всяка IoT архитектура:

- ▶ Сензорите и актуаторите
- ▶ Gateway- връзката между сензорите и крайната им обработка

Пет основни компонента за всяка IoT архитектура:

- ▶ Сензорите и актуаторите
- ▶ Gateway- връзката между сензорите и крайната им обработка
- ▶ Backend services - процеси за крайна обработка, съхранение и визуализация на данните

Пет основни компонента за всяка IoT архитектура:

- ▶ Сензорите и актуаторите
- ▶ Gateway- връзката между сензорите и крайната им обработка
- ▶ Backend services - процеси за крайна обработка, съхранение и визуализация на данните
- ▶ Протокол за пренос на данни Сензор - Gateway

Пет основни компонента за всяка IoT архитектура:

- ▶ Сензорите и актуаторите
- ▶ Gateway- връзката между сензорите и крайната им обработка
- ▶ Backend services - процеси за крайна обработка, съхранение и визуализация на данните
- ▶ Протокол за пренос на данни Сензор - Gateway
- ▶ Протокол за пренос на данни Gateway - Backend

Internet of Things (IoT)

IoT - протоколи Сензор - Gateway

Протоколи Сензор/Gateway - с електрическа връзка

- ▶ RS232, RS485, RS422
- ▶ I2C
- ▶ SPI
- ▶ CAN, LIN
- ▶ X10
- ▶ 1-Wire

Протоколи Сензор/Gateway - безжични

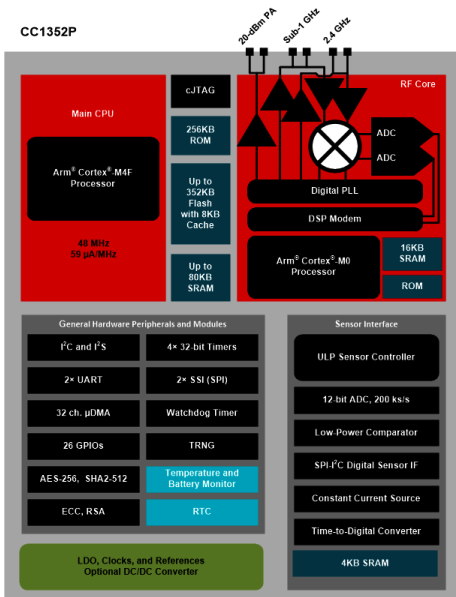
- ▶ 6LowPAN - 250 kbit/s до 100м, до 100 устройства
<http://www.ti.com/lscds/ti/wireless-connectivity/6lowpan/overview.page>
- ▶ Bluetooth Low Energy - 5 Mbit/s (v5) до 100м
- ▶ Z-Wave - 30 до 100м <http://www.z-wave.com/>
- ▶ ZigBee - 250kbits/s, 100м <http://www.zigbee.org/>
- ▶ INSTEON - 30cm, 40kbit/s, <http://www.insteon.com/>
- ▶ Infrared - 1 Mbit/s до 45 метра
- ▶ MiWi <http://www.microchip.com/design-centers/wireless-connectivity/embedded-wireless/802-15-4/software/miwi-protocol>
- ▶ Xbee <https://www.digi.com/xbee>
- ▶ Sigfox <https://www.sigfox.com/en>
- ▶ LoRa <http://www.microchip.com/design-centers/wireless-connectivity/embedded-wireless/lora-technology>
- ▶ Weighless <http://www.weightless.org/>
- ▶ NWave <https://www.nwave.io/>

Internet of Things (IoT)

IoT - Gateway реализация

Gateway to hell

CC1352P

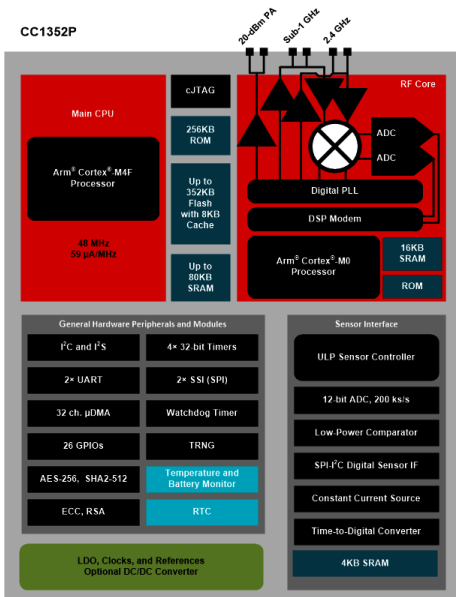

Copyright © 2018, Texas Instruments Incorporated

► Микроконтролер

Gateway to hell

CC1352P

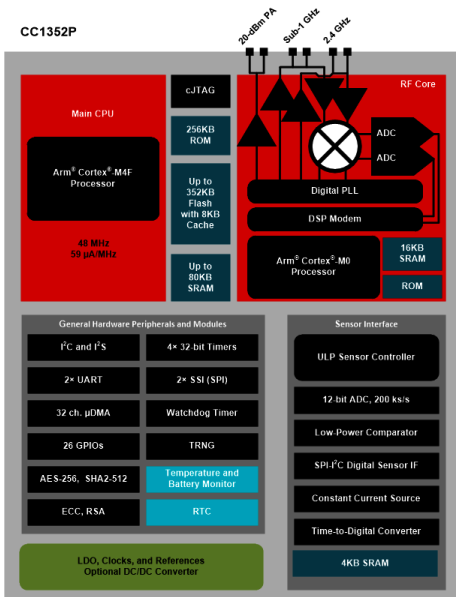

Copyright © 2018, Texas Instruments Incorporated

- ▶ Микроконтролер
 - ▶ Серия SimpleLink на TI

Gateway to hell

CC1352P

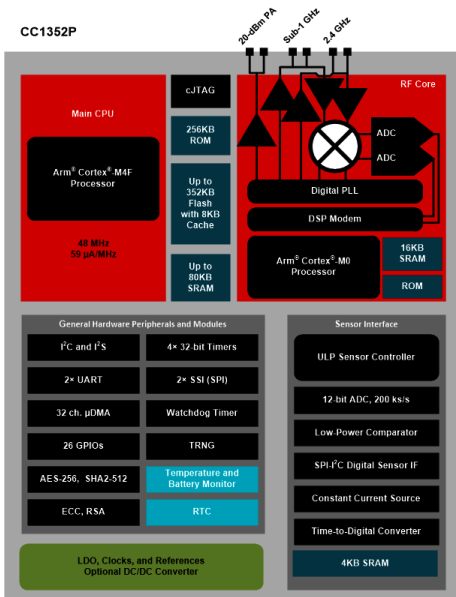

Copyright © 2018, Texas Instruments Incorporated

- ▶ Микроконтролер
 - ▶ Серия SimpleLink на TI
- ▶ SoC - Едноплаткови компютри

Gateway to hell

CC1352P

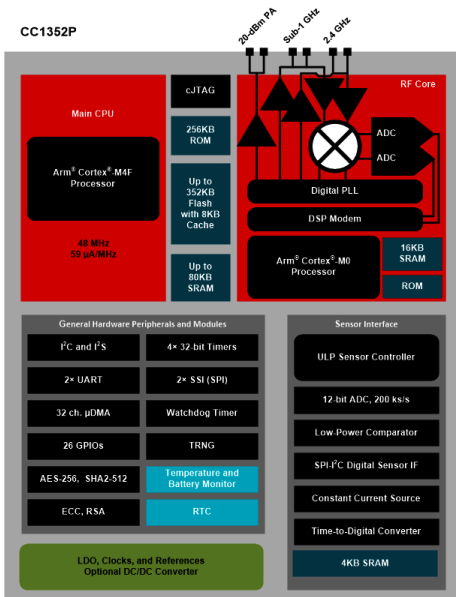

Copyright © 2018, Texas Instruments Incorporated

- ▶ Микроконтролер
 - ▶ Серия SimpleLink на TI
- ▶ SoC - Едноплаткови компютри
 - ▶ Raspberry Pi

Gateway to hell

CC1352P

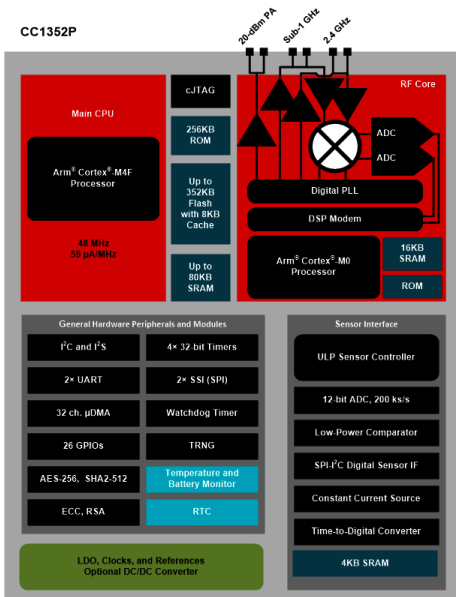

Copyright © 2018, Texas Instruments Incorporated

- ▶ Микроконтролер
 - ▶ Серия SimpleLink на TI
- ▶ SoC - Едноплаткови компютри
 - ▶ Raspberry Pi
 - ▶ Beaglebone

Gateway to hell

CC1352P

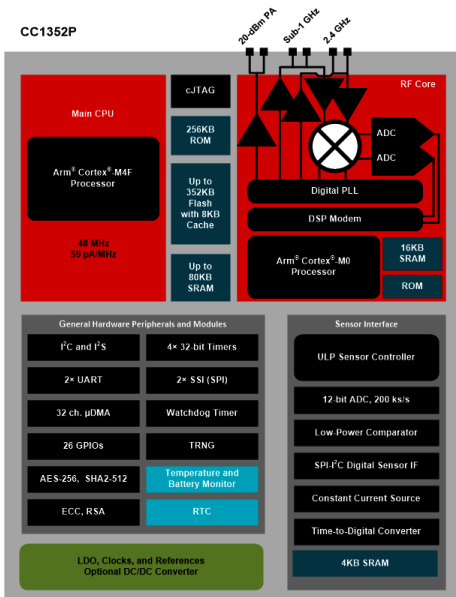

Copyright © 2018, Texas Instruments Incorporated

- ▶ Микроконтролер
 - ▶ Серия SimpleLink на TI
- ▶ SoC - Едноплаткови компютри
 - ▶ Raspberry Pi
 - ▶ Beaglebone
 - ▶ BananaPi

Gateway to hell

CC1352P

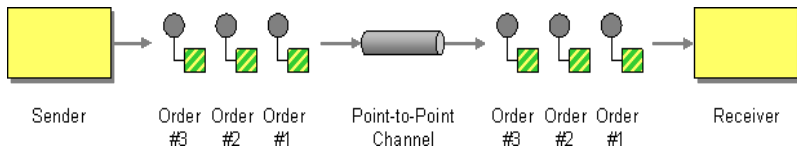
Copyright © 2018, Texas Instruments Incorporated

- ▶ Микроконтролер
 - ▶ Серия SimpleLink на TI
- ▶ SoC - Едноплаткови компютри
 - ▶ Raspberry Pi
 - ▶ Beaglebone
 - ▶ BananaPi
 - ▶ Odroid XU4

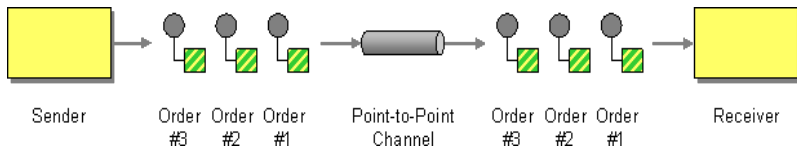
Internet of Things (IoT)

IoT - протоколи Сензор - Gateway

- ▶ Според връзката между клиент и сървър
 - ▶ Point to Point протоколи - CoAP - <http://coap.technology/>.

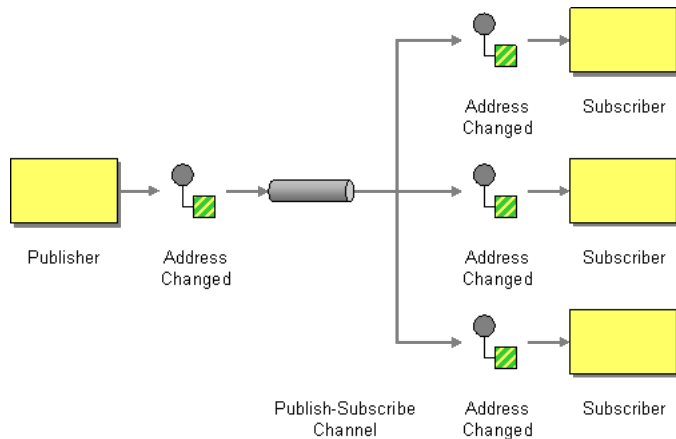

- ▶ Според връзката между клиент и сървър
 - ▶ Point to Point протоколи - CoAP - <http://coap.technology/>.

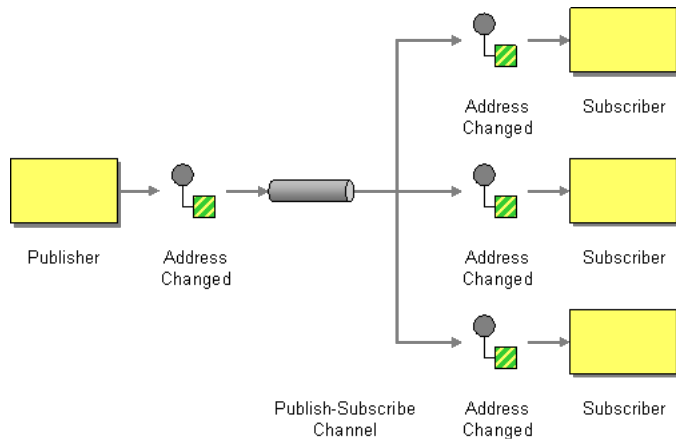
- ▶ Publish/Subscribe протоколи

Publish/Subscribe протоколи

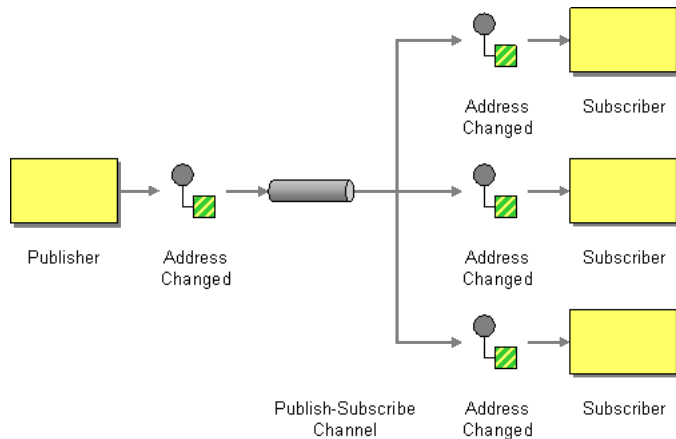
► MQTT - <https://www.hivemq.com/mqtt-essentials>

Publish/Subscribe протоколи

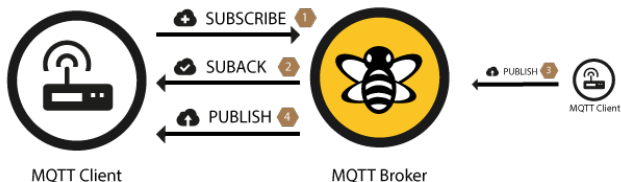
► MQTT - <https://www.hivemq.com/mqtt-essentials>

Publish/Subscribe протоколи

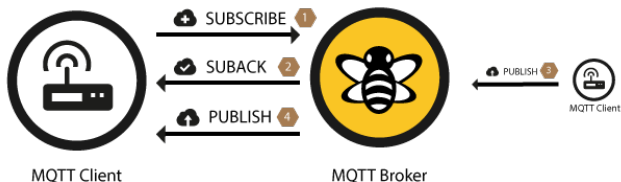

- ▶ MQTT - <https://www.hivemq.com/mqtt-essentials>
- ▶ AMQP - <https://www.rabbitmq.com/tutorials>

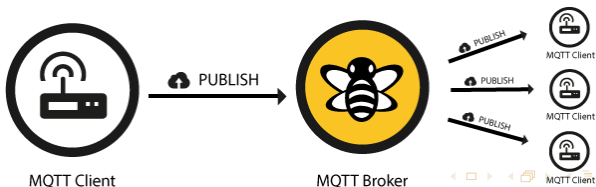
- ▶ Всеки клиент се записва за съобщения от брокера, които го интересуват и получава само тях

- ▶ Всеки клиент се записва за съобщения от брокера, които го интересуват и получава само тях

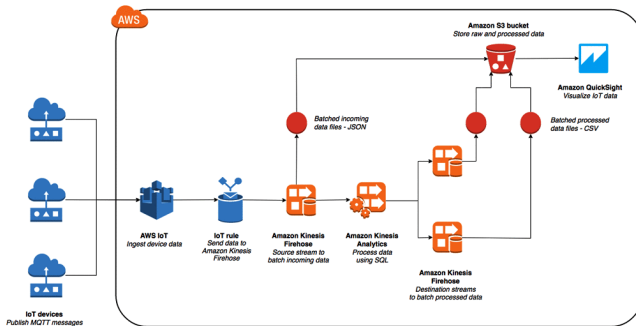
- ▶ При зпращане на данни от клиент към брокер, той ги препраща към всички записани за него

Internet of Things (IoT)

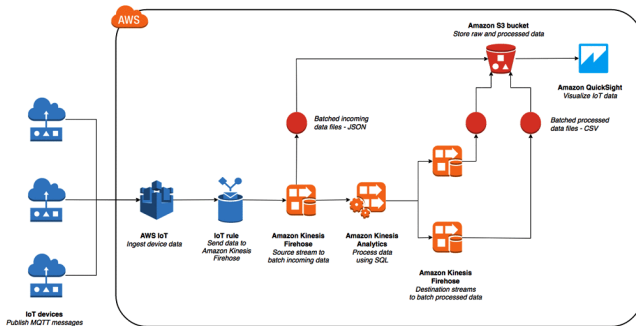
IoT - Backend services

Backend services - PaaS

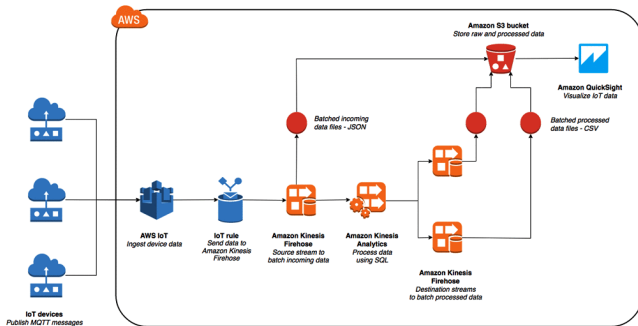
- ▶ Съществуват множество платформи за цялостно събиране и обработка на данните
 - ▶ Amazon IoT

Backend services - PaaS

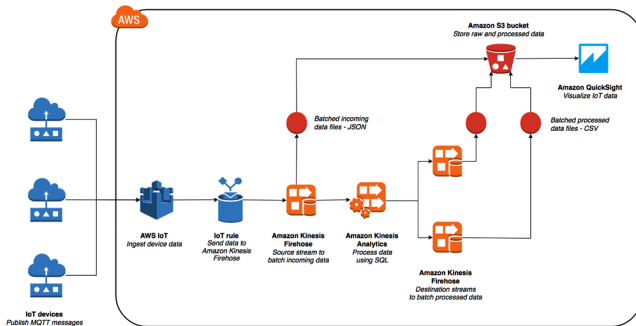
- ▶ Съществуват множество платформи за цялостно събиране и обработка на данните
 - ▶ Amazon IoT
 - ▶ Thingspeak

Backend services - PaaS

- ▶ Съществуват множество платформи за цялостно събиране и обработка на данните
 - ▶ Amazon IoT
 - ▶ Thingspeak
 - ▶ Microsoft Azure

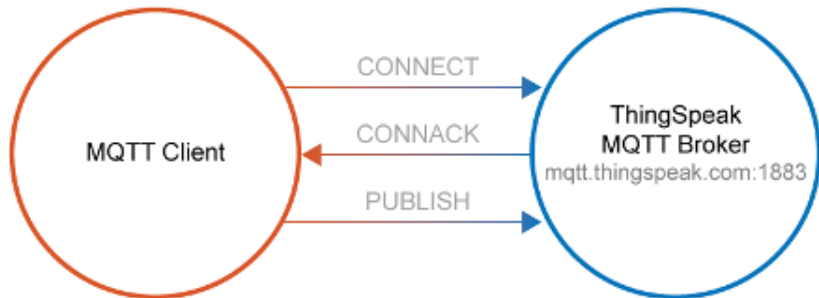
Backend services - PaaS

- ▶ Съществуват множество платформи за цялостно събиране и обработка на данните
 - ▶ Amazon IoT
 - ▶ Thingspeak
 - ▶ Microsoft Azure
 - ▶ IBM Bluemix

Thingspeak- идея за публикуване

<https://www.mathworks.com/help/thingspeak/mqtt-basics.html>

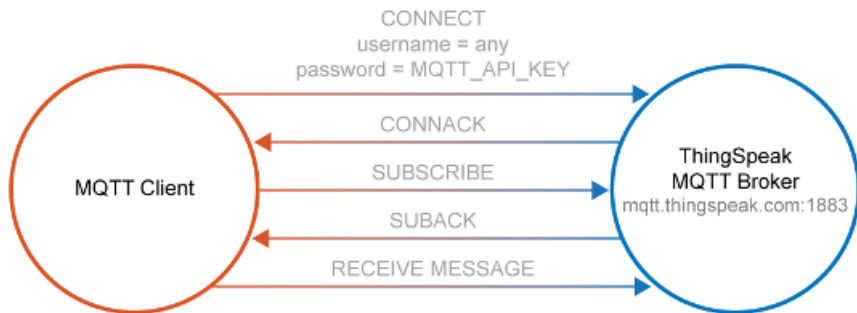
1. Publish to a channel feed

`channels/<channelID>/publish/<writeAPIKey>`

2. Publish to a channel feed

`channels/<channelID>/publish/fields/field<fieldnumber>/<writeAPIKey>`

Thingspeak- идея за теглене на данни

1. Subscribe to a channel feed

`channels/<channelID>/subscribe/<format>/<api_key>`

2. Subscribe to a private channel feed

`channels/<channelID>/subscribe/fields/field<fieldNumber>/<apiKey>`

3. Subscribe to all fields of a channel

`channels/<channelID>/subscribe/fields/+<apiKey>`

Пример

Да се демонстрира качване на данни от Matlab към Thingspeak (Ако има интернет)

На когото му се чете ВКЪЩИ . . .

- ▶ R.P. Canale and D. Steven C. Chapra.
Numerical Methods for Engineers.
McGraw-Hill Education, 2014.
- ▶ E.B. Magrab, S. Azarm, B. Balachandran, J. Duncan, K. Herold, and G. Walsh.
An Engineers Guide to MATLAB.
Pearson Education, 2011.
- ▶ W.H. Press, S.A. Teukolsky, W.T. Vetterling, and B.P. Flannery.
Numerical Recipes 3rd Edition: The Art of Scientific Computing.
Cambridge University Press, 2007.
- ▶ S.H. Strogatz.
Nonlinear Dynamics and Chaos: With Applications to Physics, Biology, Chemistry, and Engineering.
Studies in Nonlinearity. Avalon Publishing, 2014.